

Ms. Susan Ball
Ikhivautalik
Nunavunmi Ilihariakpaavik
Quiquataa 600, Iqaluit, Nunavut
X0A 0H0

Nunavut Ilihaqpaalliviat Titiraqhimagayit Naahuriyauyunik 2019-20-milu

Iidjiruria 2019

Halu Ms. Ball,

Quviahuktunga tunihipluhi uminga Titiraqhimagumik Niriuktauhimanikkut uvunga 2019-20-mun. Umani titiraqhimagayut naunaiyautikhainik hivulliutiyakhanut pinahuaqtaillu ikayuutikhanganik Nunavut Ilihaliarpaaervingit (NAC) nutaami maniit ukiungat unalu naunaiyayukhat taima Iliharvikyuangit ikayuutainik maniliurnikkut pivalliadfjutikhanganik hivulliutiyukhanik ihuaqhaqtauhimayukhat Kavamatkut Nunavutim nutaaq pinahuaqtani, *Turaaqtavut*.

Umani titiraqhimagayut naunaiyautikhainik anginiqaqtunik mangit unniudjutingit pitquyauhimayut munariyakhaillu Iliharvikyuakkut, atuqquplugin piyungnautit kiunnaqtullu aulapkaidjutikhanganit atuqtakhaliurniq.

Nahuriyuga havaqatigyaagani Katimayit Ataniqtuiyt Atanguyalu ikayuqtiriit akhuerutiqaqttiluta pipkariagani nakuuniqhanik ilishaqnikut atuqtukhanik Nunavumiutanit, tikuutiyautilugit havaariyaulraaqtukhanit uqautauyunik Turaaqtavut-mi.

Pitquyauhimayunik Pilluagakhaniklu 2019-20

NAC-kut 2019-mit 20-mut havauhikhainik upalugaiyaut mangilu atuqtukhat uqautauyuq malruuuknik atuqnigaqtuknik havaarilaaktakhainik Ilihariaqpaalirvik, amihut nalaumayut *Turaaqtavut*-mi, atuliquukhaugalilu ihuaqnigini, inuuhiqatiaqnikhainiklu Nunavumiut ihumagilugit.

Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut

Hivuliqmi aulanigani ukiumi atuliriaqnikhaagut, GN-kut atuqluaqtuq Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut, NAC-kulu naunaituq upalugaiyautaat tikuaqtuutiaykharaluagat Ilihariaqpaalirvik havaktikhaqhiuruta inukniklu ihuaqtauyunik hulijutinik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut tamainit havakviuyuni.

Tamita havakviuyuq ukiuqtaqtumilu kuapariisiuyut kiuyariaqaqtut atuliriaagani inmik Inuit Havaliriagani Upalugaiyautimiknik ihuaqtuiklu atuqniginik ayuiqhajutinik pivalianikulu havaanik pipkagainik GN-kut, unaluaq kavamat ihuaqhaivaliatiilugu atuqtakhanik qahaktunik hatqiqniganit Atauhinigani Havakviuyuq Inuknik Ihuaqutiliqinikut.

Uvanga Apitilirvik 2018, Inuit havaktiuyut talvani NAC imatut amigaitilangat 56%. Nahuriyara takuyaagani aulaniga Ilihariaqpaalirvik atuliqniganik akhurutigiyatik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut.

Uumilruhaamiattuq Havagviit

Maliglugit Uumilruhaarnaitumi Havagviini Maligaq, GN-kut atuqtakhaungitpiaktunik uumilruhaarnaitumik, uvaluunniit piffaarnahungitluni. Tamarmik havaktit taiguktakhariyat, kangikhilugullu maliqayariyakhatlu maligaq, ukuallu Havaktiliqiyikkut Maliktakhait Atuqquyauhimayut ilakhaliukhimayut maliganut. Niriuktagit pipkainikkut Atanngujamun Katimajiinnunlu Aulapkaijut inmiknik munaridjutiqaqtukhat pipkainikkut pikallaktaqturhimaittumik havagviqalutik Ilihariaqpaalirvik.

Havaqatitigiikkut uvalu Iligiingnikkut

Turaaqtavut, uvuuna *Katujjiqatigiinnivut*-kut havaarilraaktakhani, piquiyuq havaqatiriigiagani ikayuqtiriiliuat ihuaqhivaaliriagani inuujniit Nunavumiut. 2019mi-20mun, nigiukhimayunga NAC-kut havaqatiginiaqtait Nunavut Tunngavikket, tapkuatlu pingahuuyut avikturvingmiitun Inuit katidjutiqagiingit qiniqhiayaangat pidjutikharnik iliqatigiuktukharnik havaqatigyaanganiklu.

Niriuqtuga takuyagani NAC-kut hakugikhivaaliqniganik ihuaqhatiaqniganiklu atuqnraqtuup ikayuqtiriikkiginik Momorial-kulu Ilihatiaqvikhaq. Una ikayuqtiriigutauyuq aturiaqaqtut una Ilihaqpaaliqvik ihuaqhivaaliriagani ilihaqnikut atuqtakhanik pipkagauyunik ilihaqtunit.

Hivunikhami Atulirumayainik Upalugaiyaut

Hivumuuvialitiluta atautikut ukiuqtaqtumiutauvluta, hivunikhami upalugaiyainiq atulirumayauyuniklu pijutinik ihuaqhaqniginik atuqluaqtuq aulaniqatiariagani kituliqaa timiuyuq kivgaqtuiyuq ihariagiyainik Nunavumiutaat.

Akhuurutait Katimayit Ataniqtuiyut hivuani atuqnraqtuq havauhiat pivalianiganik qulini ukiuni atulirumayainik quyagiayayut. Taja ihariagiyainik Ilihaqpaaliqvikmi ilihaqtut ihumagiayauluaqpakaluaqhatutik, atuluaqtut ukua hivunikhami iniqtigakhat pijutauyulu tikuqaqtuyaagani atulaaqtunik inilaaqtuniklu pigiarutinik atuqpalianikhaagut. Nahuriyaga upalugaiyaut aktuqnraqtumik pigahuunik ilikuut havaaqaqtunik ikayuutauniaqmat nuutpalianigit ukunani kavamanit ihumagiayuhimaaqniginiklu pivagiagani ilihaqnikut ihariagiyainik Nunavumiut.

2019-mit 20-mut, niriuqtuga takuyaamni Ilihaqpaaliqvip iniqniganik qulini ukiuni atulirumayainik, upalugaiyaulu atulipalianigagut.

Katimayikhahiumikkut Atuqtakhainik Maliqayakhainiklu

Katimayit Ataniqtuiyut atuqnraqtumik ilaujutiqaqmata hivuliqhuqniqmi ihumagiyaugituniklu Ilihaqpaaliqvikmi. Hakugiktuq Katimayit atuqluaqtuq pivagiagani Ilihaqpaaliqvik ilauhimariagani nakuuyumik ilaujutimi pipkainigani nakuuniqhanik aulariqtuniklu ilihautikhanik atulaaqtunik humiliqaa ukiuqtaqtumi.

NAC-kut havaktut atuliriagani kulini ukiuni atulirumayamiknik upalugaiyanmik, atuqnraqtuq Katimayit ayugijutiqariagani hivuliqhuqniqganik atulirumayauyut turaaqvikhaanik timiuyuup.

2019-mit 20-mut, nahuruyatka Iliqaqpaaliqvik malruuknik nutaaknik katimaqatikalirriagani inuqalirriagani inuqagituuq. Atuqtukhami ukumi, Katimayit Ilihaqpaaliqviklu ihumagiyakharaluagat amigaiqpaaliriagani Katimayit, pilaaqmat ilagani maligauyuup,

ayugitaagani ayururiaganilu Ilihaqpaaliqmik hivumut aulavaliayaagani ihuaqtumik pigiarutimik.

Agiklivalianiginik Atutakhait Ilihaiyit

Nakuuyumik atuqtitauniga NAC-kut Ilihaiyit Ilihaqpalianihaagut Havaaq atuqnigaqtuq aulaniqatariagani manikhaqhiurutilu pivaliayaagani ukiuqtatumi tamaini. Atuqtakhait Nunavumiut atuqpagiagani iliyaiyit ayuiqhajutikhait ahiani Nunavut nunani havavikni atuqluaqtut tamaini aulaniqatiaqnigani havaap.

Kiguani aulaniqatiaqtuup atuqniganik Ilihaiyit Ilihaqpalianikhaagut Havaaq Taloyoani Uqhuqtuumilu, niriuktuga takuyaamni agiklivaalirutikhanik Ilihaiyit Ilihaqpalianikhaagut Havaamik 2019-mit 20-mut.

Hivulighuqniq Iilitughainiqmi

Havaagit Ilihaqpaaliqvip Ihuaqhagainik Iilitughainikulu Havakiuyuq atuqluaqtuq ilituqhainiq ukiuqtaqtumi nalaumayaagani atuqtainik Nunavumiut, hatqiqtiniginiklu atuqtakhanik ihuaqhaitiaqnikhamik pivalianikhamiklu.

2019-mit 20-mut, nahuriyara Ilihaqpaaliqvik hivulighuliriagani hatqiqhinigagut atuqtakhanik ilituqhautini pijutiqaqtunik aulajutinut ihuaqutinik pivalianigini Nunavumi, ukualuat atuqhimaginaqtukhat aulajutit. Kanata hivumut aulavaliatilugu atuqaarumaniginik atuqhimaginqtuukhat aulajutit, Ilihaqpaaliqvik upiniaqhimayukhat hivulighuriagani pivalianigit atuqnigaqtut aulajutinut nutauniqhat, atulaaqniginiklu Ukiuqtaqtumi.

Maligamut Pinahuarut

Ilihaqpaaliqvip Maligaliquinikut Ilihautauyunik Havaaq atuqluaqtuq agiklivaliriagani Nunavut ayuruirutikhait ukiuqtaqtuq ima pivalianiganik ayugitunik ikpigiyaqaqtunik Nunavumi ajikutaqagitumi qanurinigani aulainaqniaqtuqlu ukiuqtaqtumi aulaniqatariagani.

Kiguani hivuliqmi ukiumi atuliqniganit, quviahuktuga ilihaqhmaaqtut amigainiginik havaami, nahuriyaralu qaguguraikpat qanurilivalianiganik ilihaqtut aulahimaqtilugit hivumut uvani havaami.

Atulirumayaayuq Nunagiayuuni Havaktukhat Pivalianiginik

NAC-kut atuqnigaqtunik ikayuqtiaqpaliatilugit ahiilu ilihaqpaaliqvuyut, agiklivalianiga Ilihaqpaaliqvip havaaga ilihautikhalu atuqtitakhait piyukhaugaluit ihuatiaqtumik, hatqiqhiyaagani ikayuriaqlugilu hakugiktut nunagiayuuni havaktukhat aalatqiini havaviyuni.

2019-mit 20-mut avataanulu, nahuriyatka Ilihaqpaaliqvik havaqatiqatariagani GN-kuni havakiuyut aalalu havaktitiyt tikuqhiyaagani naunaitunik atutakhanik ilihaqpaaliqvikmi ilihautikhanik ilaguini ikayuqtuiyuni inuqualiriagani, amigaiqpalialugilu nunagiayuumi Inuilu havaktukhat ukiuqtaqtumi.

Havakpaliatiluta pivalianiganik Turaaqtavut-mi havaariyaulraarumayait Hivumukpaliajutivut-mi, Ilihaqpaaliqvik atuqluaqtumik ilaujutiqaqtuq ikiklivaaliriaqani Nunavumi aturumainaqniganik ahinit nunaniqaaqhimayunik havaktukhanik inikhaqaqhugit, pivaliavlugit, ikayuqtuqniginiklu ayuruirutit ayugijutigiyailu Nunavumiut. Ihuaqtumik nalautiqniganik ayuiqhajutikhait qahaktut nunagiayuumi ukiuqtaqtumi kavamani havaktut ihariagiyauniginik tuniqhijutaayuq havaqatiriigutikhamik, niriuktuga takuyaagani taimailiniga atuqtukhami ikumi. Atuqnigaqtiaqnigalu tikuqhiyaagani ihuiliijutaayut aulaniqatiaqnikaani atuliqnigalu atulirumayaayuut aniruriagani ukua.

NAC-kut atuqtitumayainik havaklutik ayuiqhaniqmik hanajutiniklu ayuiqhajutimik atuqluariaqaqtulu. Piqariagani ayugitunik nunagiayumi havaktukhanik munarinigagut hanajutinilu ihuaqhivaalirutaukmat manikhaqhiurutit pivalianigani humiliqaa ukiuktaqtumi, akikhivaaliraganilu akitunigit iqluliqijutit, ihuaqhivaliayaagani Nunavumi igluliuqniginik ayuqhaqyuarutinik.

2019-mit 20-mut, nahuriyara Ilihaqpaaliqvik havaqatiqariagani Nunavumi Igluliqiyit Kuapariisiuyuq tikuaqhiyaagani atuqnicaqtut hanajutinut ayuiqhajutikhat atulaaqtuu, kiguani ikiklivalianiaqmat ihariagiyauuniginik hivuraanit hanayikhat inuit katraaktigut nunagiayuuni.

Inuit Ugauhikkut Ayuiqhaghimaaqtunik Pivallianirmullu

Turaaqtavut tukhulauqtun amigairyumirutikharnik atugianganik Inuit ugauhirnik talvani kavamanmi. Taima aulahimaaqtitiut havakvingit talvani ilihaliarpaarvingmi nunaptingni, NACkut piqarniaqtun havaktakharnik akhurhaidjutikharnik Inuktut ugauhigiluagiyaangat havagianganik talvani kavamanmi.

2019-20mi, nigiukhimayungat taima iliharpaarvingmi qiniqhiayaangat pivallayaangat pidjutikharnik angikliyumirutikharnik ikayuutikharnik atugianganik Inuktut, ilaulunilu havagianganik havaqatigiiktukharnik talvani Havaktuliqiyit talvani havagvingmi.

Aulahimaarniaqtun pivalliadujutikharnik Inuktut ugauhiq atuqtakharnik talvani Ilighaliarpaarvingmi aulahimaaqtukhaq piumaluqaqtauyuq NACkutni uvaniyu Katimayiingit Kavamaliqidjutikharnik.

Aulapkainiq uvalu maniliqinikkut Munaginiq Uniujuutinut Pitquyainik 2019-20mi

Una *Kiinauyaliqinirmut Auladjutikhanut Maligaq (FAA)*, talvani Naunaikut IX, Kavamatkunni Timiqutigiyangit, naunaikhiihimayut mikinikharmik iniqhiyarangamik titrautikhainut maniit atuqtauniinut iniqtauvikhainiklu Nunavutip Kavamatkunni Timiqutigiyangit ilauytlu kitunik iluanniitukharnik aviktuqhimayuni kuapulisitkut. Tamaluttauq, pidjutigivilugit hapkua nalunaitpaligutikhat, kiutarutikhat uvalu aulatiarutikhat, Ministauyut munariyaqaqtut aviktuqhimayuni kuapulisitkut havakthimayait maliktakhanik ihuaqtunik naunaiyautikhainik hapkua Nunavut Kavamatkut uvalu Nunavunmiut.

Aularaanginnaqtun unniutinikkut havaktauukhat ilaqaqtun ilinikkut katimadujutikharnun hapkuat uvani *Maligaliuqvikmi*:

- Ilihariaqpalliviup Havakviup Upalungaiyautingit, aadjikutaanik GN-kut Havakviup Upalungaiyautit iliuraqtauyuq katimadujutikhaq.

Ukiuq tamaat angijumik unniudjutimik tamainnin pihimavaktainni, kaantraaktigut akiliqtuqhunilu aturutinik pijauvaktut NDC-kunnin. Una unniudjuti, piqaqtukhat mikinikhaanun ilitturipkadjutinik tadja manimajut uvani GN-kut Ukiuq tamaat Pinikkut Hulidjutiinni Unniudjutimi, Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjuti unalu Kaantraakni Hulidjutiinni unniudjuti. (Upalungajarnikkut Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjutimik, ilihimalutit taapkuat ilitturipkaidjutit, pipkaqtittaqaqtut ihuangittumik havagutikkut ilihimajariirutinik taapkununga akittarutiniarungnarhijunin, uqaqtaujukhaungittuq).

- Ilitariayayumik kiuyukhaq titiraqhimayunut Titiraqhimayuq Niriuktanganik, titiraqhimayuq maliktakhananik unalu Ministait pitquyanginnik hivuliqpaami katimadujitinga Maligaliurvikmi talvannga NAC-kunnut piyut titiqliqanik.

Talvuuna 2019-20 uniutipkakpakhimayutin tuniyaangat tuhaqtauyukharnik ukuninga aulayunik ilitugidjutikharnik munagiayauyukharnik tapkuninga Havakvianun Kiinauyaliqiyitkutnun:

- Katimayiinnin angiqtauhimayunin manikkut aturutikkut aallakkiikniqarnikkut unniutjutinik ukuninngalu akiliqtuunikku nalautinniarhimayunik ukununga aulapkaitjutini hanatjutikhani lu akituyunilu taimaatut tatqiqhiutit tamaat. Una tatqiqhiuq naatkaga unipkaaqniq tuniyauyukhaugaluaq talvani hivuaniluniit quliq ubluani tamaini tatqiqhiunmi.
- Malruiqtuqlutik uqauhiqaqlutik kuapariisiyuup maniliqinikut aulanigagulu unipaat DM-mut Atautimi Kiuyariaqaqtut Kamitiuyumut.
- Tamaita ublukhait havagutikhallu titiqqat ihariagijaujut upalungaijarnikkut atauttimungaqhimamajut kavamatkut maniliqidjutait qilamitqijauninginni hailihimadjutainni imaatulluuniit maliklugu tunijauhimajumi pitqujauhimanirni ublughainni.
- Atan'nguyap titiqqangit aadlalluuniit naunaipkaininngit (NAC-kullu kiudjutinga) tuniyauyuq maniknik ihivriuqtuyut (tamarmik Kiinauyanut Ihivriuqtiryuaq Kaanatami aadlallu inmikkuuqtut maniknik ihivriuqtuyut) tamainnut ihivriuqtangit NAC-kunnut talvani ukumi.
- NAC apiriyauyuq havaktukhaq havaktinginnut Kiinauyaliqiitkut Kiinauyani Naunaipkaidjutinga Munariniqmullu havakvinga taimaa naunairami Kavamatkunni Kiinauyaliqinirmut Malik takhangit ihuaqtumik iliuraqhimayuq tamainni kiinauyaliriniqmut nauaipkaininngani.

Anginiqaqtuqlu uqaqatigiingniit tuhaumapkaitjutiillu aularaanginnaqtukhaq tamaani kavamaptingni. Pidjutimi hakugigharnikkut kavamatkunnin pivigikharnirni, apirijara NDC-kut aularaanginnaqtukhaq havaqatigiittiarlugit Kiinaujaliqinikkut Havakvia, alalu ilaujutiqaqtut havakviuyut, tamainni.

Niriuktunga uqaqatigiikkut hivulliutjaujukhanik hivunighainninklu titiraqhimajut uvani Titiraqhimajumik Niriuktauhimanikkut. Niriuktungalu ihivriuriamni kiudjutingnun uumunga titiraqhimajumun.

Pittiarnek

Mallgaliuqt Patterk Netser
Minista Munariniqaqtuq Nunavunmi Ilihariaqpaallivikmut

Aadjiliukhimayut:

Pauloosie Suvega, Angiyuqqaq, Nunavunmi Ilihariakpaavik
Jeff Chown, Tukliq Minista, Kiinaujaliqijikkut Havagvia

Ms. Marg Epp
Ikhivautalik
Nunavunmi Nanminiqaqtut Atukkirviit Kuapuliisitkut
Qiuqtaa 2548, Iqaluit, NU
X0A 0H0

Nunavunmi Nanminiqaqtut Atukkirviit Kuapuliisitkut Titiqqidjutaat Piumayamingnut 2019-20

Iidjiruria 2019

Halu Ms. Epp,

Quviahuktunga tunihipluhi uminga Titiraqhimagumik Niriuktauhimanikkut uvunga 2019-20-mun. Una titiraq uqaqtuq qanuriniginik havaarilraarumayainik iniqtirumayainiklu tiguaqtuutijutikhat Nunavumi Maniqhaqhiuqtut Atukiqvikhaanik Kuapariisiuyumi (NBCC) nutaami aulaniqmi ukiumi uqaqhimayut Kavamat Nunavumi havaakhitaunigini, *Turaaqtavut*.

Umani titiraqhimagut naunaiyautikhainik anginiqaqtunik mangit unniudjutingit pitquyauhimayut munariyakhaillu Kuapuliisitkut, atuqquplugit piyungnautit kiunnaqtullu aulapkaidjutikhangit atuqtakhalurniq.

Nahuriyuga havaqatigyaagani Katimayini Hivuliquqtit havaktelu akhuuqtiluta ikayuriagani atuqtakhat manikhaqhiurutinik pivalianikut ukiuqtatumi.

Pitquyauhimayunik Pilluagakhani 2019-20

NBCC-kut 2019-mi havauhikhainik upalugaiyaut mangilu atuqtukhat uqautauyuq malruuknik atuqnigaqtuknik havaarilraaktakhainik Kuapariisiuyumi, amihut nalaumayut *Turaaqtavut*-mi, atuliquukhaugaluilu ihuaqnigini, inuuhiqatiaqnikhainiklu Nunavumiut ihumagilugit.

Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut

Hivuliqmi aulanigani ukiumi atuliriaqnikhaagut, GN-kut atuqluaqtuq Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut, NBCC-kulu naunaituq upalugaiyautaat tikuaqtuutiyakharaluagat Kuapariisiuyup havaktikhaqhiuruta, inukniklu ihuaqtauyunik hulijutinik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut tamainit havakiuyuni.

Tamita havakiuyuq ukiuqtatqumilu kuapariisiuyut kiuyariaqaqtut atuliriagani inmik Inuit Havaliriagani Upalugaiyautimiknik ihuaqtuiklu atuqniginik ayuiqhajutinik pivalianikulu havaanik pipkagainik GN-kut, unaluaq kavamat ihuaqhaivaliatilugu atuqtakhanik qahaktunik hatqiqniganit Atauhinigani Havakviuyuq Inuknik Ihuaqtiliqinikut.

Uvanga Apitilirvik 2018, Inuit havaktiuyut talvani NBCC imatut amigaitilangat 40%. Ilitrigaluaqhugit NBCC-kut ikitunik ikayuqtiriiktuqaqtut, nahuriyara takuyaagani aulaniga

Kuapariisiuyuup atuliqniganik akhurutigiyatik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut 2019-mit 20-mut.

Uumilruhaarniattuq Havagiit

Maliglugit Uumilruhaarnaitumi Havagiini Maligaq, GN-kut atuqtakhaungitpiaktunik uumilruhaarnaitumik, uvaluunniit piffaarnahungitluni. Tamarmik havaktit taiguktakhariyat, kangikhilugullu maliqayariyakhatalu maligaq, ukuallu Havaktiliqiyikkut Maliktakhait Atuqquyauhimayut ilakhaliukhimayut atugakhat. Taimaitumik, piyariaqaqtutit Angiyuqaak CEO-lu munariyakhait maliqattiaktukhat uumilruhaarnaitumi havagiini NHC-kut.

Havaqatitigiikkut uvalu Iligiingnikkut

Turaaqtavut, uvuuna Katujjiqatigiinnivut-kut havaarilraaktakhani, piquiyuq havaqatiriigiaqani ikayuqtiriiuat ihuaqhivaaliriagani inuuuniit Nunavumiut. Ikayuriagani manikhaqhiurutit pivalianiginik Nunavumi ajikutaqagitumi qanuriniganik, atuqnraqtuq NBCC-kut ikayuqtuihimariagani ahiinik atuqtitiyunik havakviyunik ihumagiyaqaqlutik havaqatiriigiamikni ikayuqniginik kivgaqtuqtamiknik.

Quviahuktuga tuhriami 2018-mit 19-mut, Kuapariisiuyuq nutaaguqtqaat MOU-giyatik Qigitaalukmi Manikhaqhiurutit Pivalianiginik Kuapariisiuyuq, Qitiqmiuni Nunagiayuuni Hivuniqhaliqiyit Timiuyuq, Atuqtuaqviklu Kuapariisiuyuq. Ukua ikayuqtiriiutauginaqtut qayaknaqniaqtut pipkaivagiagani ihuatiaqtunik ikayuutikhanik piyumayainik agiklivaliayut manikhaqniurutit ukiuqtaqtumi.

2019-mit 20-mut, nahuriyuga takuyaagani ukua ikayuqtiriiutauyut hakugikhivaaliqniginik, havaqatiriigutilu pivalianiginik, hatqipalianiginiklu NBCC-kut havaqatiriigutikhait Kivaliqni Manikhaqhiurutit Pivalianiginik Havakviyuq.

Atulirumajaujunik Upalungajaut

Hivumuualiatiluta atautikut ukiuqtaqtumiutauvluta, hivunikhami upalugaiyainiq atulirumayauyuniklu pijutinik ihuaqhaqniginik atuqluaqtuq aulaniqatiariagani kituliqaa timiuyuq kivgaqtuiyuq ihariagiayainik Nunavumiutaat.

Akhuurutait Katimayini Hivuliqhuqtit pivalianiganik nutaamik atulirumayauyunik upalugaiyaunmik 2019-mit 22-mut agiyuut. Taja aulanigit Kuapariisiuyumi kivgaqturiagani kivgaqtuqtatik hiviliuyariaqaqhutik, atulaqtut ukua hivunikhami iniqtigakhat pijutauyulu tikuaqtauyaagani atulaaqtunik inilaaqtuniklu pigiarutinik atuqpalianikhaagut.

2019-mit 20-mut, nahuriyuga takuyaagani qanuq atuqpalianiganik nutaaq atulirumayauyunik uplaugaiyaut ikayuqtuqmaga Turaaqtavut-mi havaarilraarumayait Pivaallirutivut-mi hatqiqhiyaagani manikhaqhiurutikhanik nunagiayuuni manikhaqhiuqtuni akhuuqhaqlugilu inmiknik aulaniqliriagani nunagiayuunilu havaktuqualiriagani.

Tuhagtitinikkut upalungaiyautit

2018-mit 19-mut titiqitamini nahuriyaminik NBCC-kunut, inigiyamniitugaluq, taja Hivuliqhuqtuqliqtuq Nunavumi Kavamaini, tikuaqhiyuq amigaiqpaaliriagani atuqniganik Inuiqnaqtut havauhiqmi aturiagani kavamani. Una atuqnraqtuq havaarilraaqtukhaq, uqautauyumi Turaaqtavut-mi, atuqluaqtuq hakugikhivaaliriagani Nunavut ajikutaqagitumik ukiuqtaqtumik. Manikhaqhiurutinik pivalianiganit, atuqtitaagani atukiriagani ikayuutinik tamaini ilitariyauhimayunik uqauhiqni ikayuutauyuq ihuaqhariagani ayuqhautainik mikiyut manikhaqhiurutauyut agiklivaliariagani ukuiqtaqtumi.

Quviahuktuga takuyaagani Kuapariisiuyuup nutaaguqtihimayumik qaritauyami qungialiugainik ilaqaqmat Inuktuit uqauhiqnik, Kuapariisiuyuq havakmalu piqariagani qaritauyami Inuinaqtut

uqauhiqniklu. 2019-mit 20-mut nahuriyuga takuyaami amigaitqiyanik titiraakhanik uuktuutiniklu qahaktunik ajikuhiuriagani Inuktut.

Ilagiyaar qaritauyami nutaaguqtinqnigini, 2019-mit 20-mut, nahuriyuga takuyaagani pivalianiga tuhaumajutinut upalugaiyautikhaat Kuapariisiuyuup, NBCC-kut pihimariagani tamainik atulaaqtunik amigaiqpaaliriagani havaatik ikayuqturiaganilu manikhaqhiurutauyut humiliqaa ukiuqtaqtumi.

Piyungnautit Kiunnaqtullu

Quviahuktuga takuyaagani NBCC-kut 2017-mit 18-mut Aipagutuaraagat Unipaagani ilaqaqmat uqaqniginik NBCC-kut kivgaqtuqtainik. Qauymayutit, una atuliquyauyuq hatqiqhimayut 2018-mit 19-mut Titiqami Nahuriyauyunik, kihiani 2015-milu Ihuaqhaisiuyuup, Kamituyumit Ihumagiyaugitunik Kavamani Aulanigini Inuilu Maniliqijutaini, Hivuniqhijutiniklu Angiagiyaugiyauyuniklu Kamisinauyumit.

Nahuriyara una pigiarut atuqhimaaqniganik 2019-mit 20-mut, Katimayilu qauymaqqumata atuqniganik una uqatiarutauyuq takuukhautiaqnganit pigiarutauyut kiuyuvautiaqnganiklu.

Maligaliurvingmi Nutannuguqtigtauyut

Katimadjutaani 4th Maligaliurvikk, Tikkuqaqtauhimayut Katimayiinginnut uumani Ulapiqutauninnganut Kavamatkut Aulapkaidjutinnganik unalu Maniliqitinginnullu pitquiyut taimatut NBCCtkut tunihihimayut Ministap pitquhimayainik ihuaqhautikhanganik Nunavunmi Nanminiqaqtut Atukkirviit Kuapuliisitkut Maligq.

Kagiqhimayapnit havaat pijatauhimaaqtuq atuqnigaqtunik nutaaguqtirutinik *Maliqaqyuami*. Ilitariyara pigiarut maligakhaq nutaaguqtinqiga hivituyukmat, nahuriyatkalu Kuapariisiuyuq havaarihimaginariagani 2019-mit 20-mut, piyariaqnganik.

Atautimiulirutaulaaqtuq

Tuharumainaqtuga uqaqatiriigutaunigani ilagani ihumagiyauyuup atautimukpalianiginik NBCC-kut Nunavumilu Pivalianikut Kuapariisiuyuq (NDC). Nahuriyuga takuyaagani NBCC-kut naunaiyaivaliayaagani una ihumagiyauyuq ihuatiaqngagut ikayuqtiaqlutik NDC-kunik Havakiuyumiklu Manikhaqhiurutinik Pivalianikut Aulaqtuliqinikulu.

Kiullaktarutini Manikkullu Aulapkainingani Unniutinikkut Niriugijaujut uvani 2019-20 Maniliqinikkut Ukiumi

Una *Kiinauyaliqinirmut Auladjutikhanut Maligaq* (FAA), talvani Naunaitkut IX, Kavamatkunni Timiqutigiyangit, naunaikhiihimayut mikinikharmik iniqhiyarangamik titirautikhainut maniit atuqtauniinut iniqtauvikhainiklu Nunavutip Kavamatkunni Timiqutigiyangit ilauytlu kitunik iluanniitukhanik aviktuqhimaguni kuapulisitkut. Tamaluttauq, pidjutigivlugit hapkua nalunaitpaligutikhat, kiutiarutikhat uvalu aulatiarutikhat, Ministauyut munariyaqaqtut aviktuqhimaguni kuapulisitkut havaktihimayaat maliktakhanik ihuaqtunik naunaiyautikhainik hapkua Nunavut Kavamatkut uvalu Nunavunmiut.

Aullaranginaqtumik unniudjutikhanganut havaktakhanganut munariyakhanganullu ilauyt katimadjutikhanut iliyauyukhat Maligaliurvingmi:

- NBCCtkut havaakhanut hivunikhaliurutait, aadjikkutani atautikkut GN-kut havaakhanut hivunikhaliurutait katimadjutikhanut iliyauyukhat.
- Aipparurangat naunaiyattikhaimayumik iniqhiyarangamik titirautikhainut maniit atuqtauniinut tamainut pinahuarutikhanut, kaantraktut unalu atuqtauninnganiklu hulidjutingit havaktauuyunit. NBCCtkunit. Una unniudjuti piqaqtukhat mikinikhaanun ilitturipkadjutinik tadja manimajut uvani GN-kut Ukiuq tamaat Pinikkut Hulidjutiinni Unniudjutimi, Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjuti unalu Kaantraakni Hulidjutiinni

unniudjuti. Upalungaiyarnikkut Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjutimik, ilihimalutit taapkuat ilitturipkaidjutit, pipkaqtittaqtut ihuangittumik havagutikkut ilihimayariirutinik tapkununga akittarutinarungnaqhiyunin, uqaqtauyukhaungittuq.

- Ilitariayumik kiuyukhaq titiraqhimayunut Titiraqhimayuq Niriuktanganik, titiraqhimayuq maliktakhanganik unalu Ministait pitquyanginnik hivuliqpaami katimadjutinga Maligaliurvikkmi talvannga NBCC-kunnut piyut titiqqanik.

Talvuuna 2019-20 uniutipkakpakhimayutin tuniyaangat tuhaqtauyukharnik ukuninga aulayunik ilitugidjutikharnik munagiayaukharnik tapkununga Havakvianun Kiinauyaliqiyitkutnun:

- Katimajiinnin angiqtauhimajunin manikkut aturutikkut aallakkiikniqarnikkut unniudjutinik ukuninngalu akiliqtuinikkut nalautinniarhimajunik ukununga aulapkaidjutini hanadjutikhani lu akitujunilu taimaatut qaangiraangata pingahut tatqiqhiutit tujuqtaujullu iluani 30-ni ubluni nungunningani pingahut tatqiqhiutini.
- Malruiqtuqlutik uqauhiqaqlutik kuapariisiyuup maniliqinikut aulanigagulu unipaat DM-mut Atautimi Kiuyariaqaqtut Kamitiuyumut.
- Tamaita uplukhait havagutikhallu titiqqat ihariagiayuut upalungaiyarnikkut atauttimungaqhmayut kavamatkut maniliqidjutait qilamitqiyauninginni hailihimadjutainni imaatulluunniit maliklugu tuniyauhimayumi pitquauhimanirni uplukhainni. Atan'nguyap titiqqangit aadlalluunniit naunaikaininngit (NBCC-kullu kiudjuttinga) tuniyauyuq maniknik ihibriuqtuyut (tamarmik Kiinauyanut Ihibriuqtiruyaq Kaanatami aadlallu inmikkuuqtut maniknik ihibriuqtuyut) tamainnut ihibriuqtangit NBCC-kunnut talvani ukiumi.
- NBCC-kut apiriayauyuq havaqatigilugit havaktiit Kiinauyaliqinikkut Havaviani Maniliqinikkut Unniudjutikkut Munarinikkullu havaviani pipkainikkut Kavamatkunni Maniliqinikkut Aturutit ihuaqtumik atuqtipaqtayut tamainni maniliqinikkut unniudjutini.

Anginiqaqtuqlu uqaqatigiingniit tuhaumapkaitjutiillu aularaanginnaqtukhaq tamaani kavamaptingni. Pidjutimi hakugigharnikkut kavamatkunnin pivigikharnirni, apirijara NBCC-kut aularaanginnaqtukhaq havaqatigiittiarlugit Kiinaujaliqinikkut Havavnia tamainni.

Niriuktunga uqaqatigilutit hivulliutiyauyukhanik hivunikhainniku titiraqhimayut uvani Titiraqhimayumik Niriuktauhimanikkut. Niriuktunga takuyumaplugit ihibriurianganillu kiudjutikhattit titiqidjutimnut.

Pittiarnikkut,

Maligaliuqtu David Akeeagok
Minista Munariyalik uvunga Nunavunmi Nanminiqaqtaut Atukkirviit Kuapuliisitkut

Aadjiliuqhimayuq Una Titiraq Hapkunanut:

Peter Ma, CEO, Nunavut Nanminiqaqtaut Ikkayuqtita Timigiyat

Udlu Hanson, Tukliq Minista, Pivalliajuliqijikkut Ingilrajuliqijikkullu Havavnia

Jeff Chown, Tukliq Minista, Kiinaujaliqijikkut Havavnia

Mr. Donald Havioyak
Ikhivautalik
Nunavut Pivalliajjutikhalarinirmut Katujjiqatigiinnun
Box 249, Kangiqliniq, NU
X0C 0G0

Nunavunmi Pivalliadjudutikhalarinirmut Katujjiqatigiit 2019-20

Iidjirurvia 2019

Haluu Mr. Havioyak,

Quviahuktunga tunihipluhi uminga Titiraqhimagumik Niriuktauhimanikkut uvunga 2019-20-mun. Una titiraq uqaqtuq qanuriniginik havaarilraarumayainik iniqtirumayainiklu tiguaqtuitijutikhat Nunavunmi Pivalliadjudutikhalarinirmut Katujjiqatigiit (NDC) nutaami aulaniqmi ukiumi uqaqhimayut Kavamat Nunavumi havaakhitaunigini, *Turaaqtavut*.

Umani titiraqhimayut naunaiyautikhainik anginiqaqtunik mangit unniudjutingit pitquyauhimayut munariyakhaillu Kuapuliisitkut, atuqquplugit piyungnautit kiunnaqtullu aulapkaidjutikhangit atuqtakhaliurniq.

Nahuriyuga havaqatigyaaganani Katimayini Hivuliqhuqtit havaktelu akhuuqtiluta ikayuriagani atuktakhat manikhaqhiurutinik pivalianikut ukiuqtatumi.

Pitquyauhimayunik Pilluagakhaniklu 2019-20

NDC-kut 2019-mit 20-mut havauhikhainik upalugaiyaut mangilu atuqtukhat uqautauyuq malruuknik atuqnigaqtuknik havaarilraaktakhainik Kuapariisiuyumi, amihut nalaumayut *Turaaqtavut*-mi, atuliqtuukhaugaluiilu ihuaqnigini, inuuhiqatiaqnikhainiklu Nunavumiut ihumagilugit.

Pikallaktaqtunigangittumik Havagviit

GN-kut humaaghungujait pikallaktaqtuniiit, piniaqtaqtuniiit akiraqtunilluunniit qujaginnait havagvikmikni kavamatkunniliu pivigijamikni. Pikallaktaqtuniiit havagvikni pidjutiqaqtaaqtuq nakuungitpiaqtunik hulaqutinik havaktiup inuuhiridjutanun, pidjutiqaqtaaqtumilu hivituniqaqtunik hulaqutinik inungnun timiqutimunlu tamaanun. Niriuktagit pipkainikkut Atanngujamun Katimajiinnunlu Aulapkaijiit inmiknik munaridjutiqaqtukhat pipkainikkut pikallaktaqturhimaattumik havagviqalutik NDC-kunni.

Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut

Hivuliqmi aulanigani ukiumi atuliriaqnikhaagut, GN-kut atuqluaqtuq Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut, NDC-kulu naunaituq upalugaiyautaat tikuaqtuutiyakharaluagat Kuapariisiyuup

havaktikhaqhiuruta inukniklu ihuaqtauyunik hulijutinik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut tamainit havakviuyuni.

Tamarmik havagviit avikturnianilu kuapuliisiuyut kiyunnautiqaqtut pivalliadjudikhaliurnikkut atuliqpalliadjutikhanginiklu pittiaqhimayunik Inuit Havagvikhainik Parnautikhat, ilauytlu ihuaqtumik aturnikhainik ayuiqhaudjidjutikhat pivalliadjudikhanklu pinahuarutit pipkagauyuq GN-kunit, unaluaq kavamat havaktilugit ihuaqhivaaliriagani atuqtakhat qahaktut hatqiqnigagut atauhiinqmik ilikuuqtumik Havakviuyumi Havaktuliqiyinit.

Ilitrigaluaqhugit NDC-kut ikitunik ikayuqtiriiktuqaqtut, nahuriyara takuyaagani aulaniga Kuapariisiyuup atuliqniganik akhurutigiyatik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut 2019-mit 20-mut.

Agiklivikhainik Hakugiktut Ikayuqtiriigutit

Turaaqtavut, uvuuna Katujjatigiinnivut-kut havaarilraaktakhani, piquiyuq havaqatiriigiaqani ikayuqtiriiluat ihuaqhivaaliriagani inuujuniit Nunavumiut. Amigaitut atuqnigaqtuqtut havaagit NDC-kut tungaviqaqtut ilagani hakugiktut manikhaqhiurutini ikayuqtiriigutinit pipkaiyunik Kuapariisiyuq atuqtitiyaagani aalatqiinik manikhaqhiurutinik pivalianigagut atuqtakhainik Nunavumiut.

Ihuaqhatiaqhimayut ikayuqtiriigutit uumatut ukunanga Kitiqmiuni Niqiliqvivkmit Amialikanilu Halumaniginik Iqaluknit, ukualu pipkaivagiagani ikayuqtuutinik hanauyaqtilu manikhaqhiurutiqaqtulu atuqluaqniaqtut agiklivaaliriagani Nunavumi manikhaqhiurutit hivunikhami.

2019-mit 20-mut, nahuriyatka NDC-kut tungaviuhimaariagani ukuniga atuqnigaqtunik ikayuqtiriigutinik, pivalianiginiklu nutaat ikayuqtiriigutit atulaaqtut.

Atuqtuukhat Nunagiayuuni Maniliqjutinik

Quviahuktuga tuharama NDC-kut hivuliqhuqnigit havakniganik pivalianigani agiqatiriigutikhamik nunagiayuymi maniliqjutikhaini uvuuna Uquqmiut Hanauyaaliiqiyit Mikhaniklu Pakniqtuumi.

Manikhaqhiurutinik pivalianiq tamainilu inuhiqatiaqniq ukiuqtaqtumi kikliqaqtut pilimagitamiknik amihuq Nunavumiut aturiagani maniliqjutinut ikayuutit nanminik nunagiyamikni. Atulaaqniginik ikayuutit maniliqiyit havakviuyuq tukiqagituq amigaitqiyanik atuqtakhank mangit atuqtitauniginik nanikhaqhiurutini nanminikluniit agilraqariagani talvatuagutimata, kihiani agitqiyanik ilipqamayakhanik maniknik, maniliqinikut uqauhiuyunik, nanminiklu aulaniqaqpaliayaagani inuujuhimi.

Ikayuqturiagani Turaaqtavut-mi havaarilraarumayauyuq Inuuusivut-mi, 2019-mit 20-mut, nahuriyatka NDC-kut uqaqatiriigutigiyatik agiqatiriigutigiyakhatiklu piyaagani agiqatiriigut nunagiayuymi maniliqvivkhamik nakurutautiariagani Nunavumiunit inuuyunik Pakniqtuumi.

Piangajarnikkut Aallaakkiiknigarniit

Turaaqtavut pijumajuq aallakkiikniqarnirnik pimmarigharnirniklu piangajarnikkut uukturvikhanun akhuurhainikkut inmkkuurutikhanun nunallaanilu havaaghanun. 2019-20-mi, niriuktara NDC-kut, talvuuna Venture Investment Fund (maniliqtutighaq), qinirhialuni nutaanik maniliurutikhanik imaa kikliqaqtunik \$500,000, turaangadjutiqarluni nunallaani anguniarnirnik aquinikkullu havagutinik.

Niriuktunga unniudjutinun qanqtun NDC havaktuq ikajurnikkut aallatkiikniqarutiqaqtunik piangajautikhanik tuniaqtun Nunavunmiunnun amigaittunik havaaghakkut nanminikkullu havavikhanik qanuriliurutikhanik.

Atautimiulirutaulaagtug

Tuharumainaqtuga uqaqatirriigutaunigani ilagani ihumagiayauyuup atautimukpalianiginik NDC-kut Nunavut Nanminiqaqtuniq Ikkayuqtita Timigiyat (NBCC). Nahuriyuga takuyaagani NDC-kut naunaiyaivaliyaagani una ihumagiayauyuq ihuatiaqnigagut ikayuqtqiqaqlutik NBCC-kunik Havakiuyumiklu Manikhaqhiurutinik Pivalianikut Aulaqtuliqinikulu.

Kiullaktarutini Manikkullu Aulapkainingani Unniutinikkut Niriugijaujut uvani 2019-20 Maniliqinikkut Ukiumi

Taamna *Kiinaujalirinirmut Auladjutainnut Maligaq* (FAA), uvani llangani IX, Kavamatkunnin Pivikharviit, naunaijarhimajait mikinikhaanun unniutinikkut havaktakhat uplughailu ukununga Nunavutip kavamatkunnin pivikharvinkun ilaqaqtuqlu naunaijaqpiarhimajunik pitjutikhanik ukununga Nunavunmi kuapuriisinun. Taimaalu, pidjutinganun angiklijuummirmihimajuni tautungnarnirni, kiullaktarutini nakuuniqarninginnilu, Ministat munarialgit Nunavunmi kuapuriisinun tunijaqtun hivulliurutikhanik tuniquinikkut aallaniklu anginiqaqtunik ilitturipkaidjutikhanik GN-kunun Nunavunmiunnunlu.

Aularaanginnaqtun unniutinikkut havaktaujukhat ilaqaqtun ilinikkut katimadjutikhamun hapkuat uvani Maligaliuqvikmi:

- Ilinikkut katimadjutikhamun NDC-kut Havagnikkut Hivunikhaa, talvani uplungani GN-kut Havagnikkut Hivunikhaat ilinikkut katimatjutikhamun.
- Ukiuq tamaat angijumik unniudjutimik tamainnin pihimavaktainni, kaantraaktigut akiliqtuqhunilu aturutinik pijauvaktut NDC-kunnin Una unniudjuti piqaqtukhat mikinikhaanun ilitturipkadjutinik tadja manimajut uvani GN-kut Ukiuq tamaat Pinikkut Hulidjutiinni Unniudjutimi, Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjuti unalu Kaantraakni Hulidjutiinni unniudjuti. (Upalungajarnikkut Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjutimik, ilihimalutit taapkuat ilitturipkaidjutit, pipkaqtittaqaqtut ihuangittumik havagutikkut ilihimajariirutinik taapkununga akittarutiniarungnarhijunin, uqaqtaujuukhaungittuq). Una unniudjuti ihuaqtumik ilaliutijauttaaqtuq uvani NDC-kut Ukiuq tamaat Unniudjutaanun.
- Kiudjutit ukununga titiqqanun niriuktauhimanirni, titiqqanun qanuriliuqujaudjutini, ukuallu Ministanin hivulliurutainnik uvani hivullirmi katimanirni Maligaliuqvip kinguagut Kuapuriisitkut pininginnin taapkununga titiqqanik.

Talvuuna 2019-20 uniutipkakpakhimayutin tuniyaangat tuhaqtauyukharnik ukuninga aulayunik ilitugidjutikharnik munagiyauyukharnik tapkuninga Havakvianun Kiinauyaliqiyitkutnun:

- Katimajiinnin angiqtauhimajunin manikkut aturutikkut aallakkiikniqarnikkut unniudjutinik ukuninngalu akiliqtuinikkut nalautinniarhimajunik ukununga aulapkaidjutini hanadjutikhani lu akitujunilu taimaatut qaangiraangata pingahut tatqiqhiutit tujuqtaujuullu iluani 30-ni ubluni nungunningani pingahut tatqiqhiutini, ilaliutilugulu ukiup-nungunningani maliliqinikkut naunaijautianik piqarluni avatquhimanikkut/atugaqarnikkullu unniudjutinik.
- Malruiqtuqlutik uqauhiqaqlutik kuapariisiyuup maniliqinikut aulanigagulu unipaat DM-mut Atautimi Kiuyariaqaqtut Kamitiuyumut.
- Tamaita ublukhait havagutikhallu titiqqat ihariagijaujut upalungajarnikkut atautimungaqhimagjut kavamatkut maniliqidjutait qilamitqijauninginni hailihimadjutainni imaatulluunniit maliklugu tunijauhimajumi pitqujauhimanirni ublughainni.
- Ihivriuqtinin titiqqat aallanikluunniit unniudjutinik (ilaujuqlu NDC-kut kiudjutaa) tunijauhimajut ihivriuqtimin (taapkunannga Kiinaajanut Ihivriuqtijuamin Kanadami uumanngalu qujaginnamin ilikkuuqtumin kiinaajanut ihivriuqtimin) tamainnun ihivriuqhinirnun NDC-kunnun talvunga ukiumun.
- NDC-kut apiriayuuq havaqatigilugit havaktiit Kiinauyaliqinikkut Havakviani Maniliqinikkut Unniutjutikkut Munarinkkullu havakviani pipkainikkut Kavamatkunni Maniliqinikkut Aturutit ihuaqtumik atuqtipkaqtauyut tamainni maniliqinikkut unniutjutini.

Pijukhaqlu uqaqatigiikniit tuhaumapkaitjutiillu aularaanginnaqtukhaq tamaani kavamaptikni. Pidjutimi hakugigharnikkut kavamatkunnin pivigikharnirni, apirijara NDC-kut aularaanginnaqtukhaq havaqatigiittiarlugit Kiinaujaliqinikkut Havakvia tamainni.

Niriuktunga uqaqatigiiknikut hivulliutijaujukhanik hivunighainniklu titiraqhimajut uvani Titiraqhimajumik Niriuktauhimanikkut. Niriuktungalu ihivriuriamni kiudjutingnun uumunga titiraqhimajumun.

Pittiarnikkut,

Maligaliuqtí David Akeeagok
Minista Munarijuq uvunga Nunavunmi Pivalliadjutikhaliqinirmun Katujjiqatigiiknut

Aadhiliuqhimayut:

Darrin Nichol, Atanngujaq, Nunavunmi Pivalliadjutikhaliqinirmun Kuapaliisit
Udlu Hanson, Tukliq Minista, Pivalliajuliqijikkut Ingilrajuliqijikkullu Havakvia
Jeff Chown, Tukliq Minista, Kiinaujaliqijikkut Havakvia

Mr. Bob Leonard
Ikhivautalik, Nunavut Igluliqiyiryuakkut Kuapuliisitkut
Quiquta 1000 Nayugaa 1400
Iqaluit, Nunavut X0A 0H0

Nunavut Igluliqiyiryuakkut Kuapuliisitkut Titiraq Niriuriyanut, 2019-20

Iidjiruria 2019

Halu Mr. Leonard,

Quviahuktunga tunihipluhi uminga Titiraqhimajumik Niriuktauhimanikkut uvunga 2019-20-mun. Una titiraq uqauhiqaqtuq havaarilrarumayainik iniqtirumayainiklu tiguaqtuutiakhainik Nunavunmi Igluliqiyiryuat (NHC) nutaami aulanigan ukiuqmi, uqautauyut Kavamat Nunavumi havaakhitaunigini, *Turaaqtvut*-mi.

Umani titiraqhimayut naunaiyautikhainik anginiqaqtunik mangit unniudjuttingit pitquyauhimayut munariyakhaillu Kuapuliisitkut, atuqquplugin piyungnautit kiunnaqtullu aulapkaidjutikhangit atuqtakhaliurniq.

Havaqatigiyumayatka Kuapuliisitkut Katimayingit Hivuliqtingillu havaqatigiiktut havaqatigiiktatluta avikturnipta iglukhailiurutanik ihuaqhiyuumirlugillu ihuarnikhait, hailinikhainik akiliruminaqtuniklu iglukhainik Nunavunmiut.

Pitquyauhimayunik Pilluagakhaniklu 2019-20

NHC-kut 2019-mit 20-mut havauhikhainik upalugaiyaut mangili atuqtukhat uqautauyuq malruuknik atuqnigaqtuknik havaarilraaktakhainik Kuapariisiuyumi, amihut nalaumayut *Turaaqtvut*-mi, atuliqtuukhaugalilu ihuaqnigini, inuuhiqatiaqnikhainiklu Nunavumiut ihmagilugit.

Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut

Hivuliqmi aulanigan ukiumi atuliriaqnikhaagut, GN-kut Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut imaalu NHC-kulu naunaituq upalugaiyautaat tikuaqtuutiakhalaraluagat Kuapariisiuyuup havaktikhaqhiuruta, inukniklu ihuaqtauuyunik hulijutinik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut tamainit havakviuyuni.

Tamita havakviuyuq ukiuqtaqtumilu kuapariisiuyut kiuyariaqaqtut atuliriaqani inmik Inuit Havaliriagani Upalugaiyautimiknik ihuaqtuiklu atuqniginik ayuiqhajutinik pivalianikulu havaanik pipkagainik GN-kut, unaluaq kavamat ihuaqhaivaliatilugu atuqtakhanik qahaktunik hatqiqniganit Atauhinigani Havakviuyuq Inuknik Ihuaqtiliqnikut.

Taimaa Nunamikni Igluliqiitkut Timiqutigiyangit (LHO-kut) havaktittiyut amigaitpiaqtunik Inuinnainnik havaktut piqaqtuqlu amigaittuq Inuinnait havaktut nampangit, Apitilirivikmi 2018, Inuit havaktut Kuapuriisingani 36pusantnguyuq, mikitqianguyuq nampanganik tamainnit Nunavut Kavamatkut havakvinginni unaluuniit nunavunmi kuapuriisinganit. 2019mit-20mut, ihumagiunga Kuapuriisinga piliurniaqtut akhuraaluk akhuurniqmik angikliyuumiutigami Inuit havaktut qanuriliurutikkjut ilitariayuq NHC-kut Inuit Havaktut Ihumaliurutinga, unalu havaktut havaktinginnut piliuriam i havaamut hivumuunqniqmut ihumaliurutinik, angiqliyuumiqlugulu qaffiuyut havallaktukhat Inuit havaktingit LHO-kunnit NHC havakvinginnut.

Uumilruhaarnaittug Havagviit

Maliglugit Uumilruhaarnaitumi Havagviini Maligaq, GN-kut atuqtakhaungitpiaktunik uumilruhaarnaitumik, uvaluunniit piffaarnahungitluni. Tamarmik havaktit taiguktakhariyat,kangikhilugullu maliqayariyakhait maligaq, ukualu Havaktiliqiyikkut Maliktakhait Atuqquyauhimayut ilakhaliukhimayut atugakhanut. Taimaitumik, piyariaqaqtutit Angiyuqaak Katimayiitlu munariyakhait maliqattiaktukhat uumilruhaarnaitumi havagviini Kuapuliisitkunni.

Nunaryuami Iglukhanik Qanuriliurutikhaq

Quviahuktunga havaanganik Kuapuriisiup piyait iniqtiriami angirutingit atayuq angirutinga ukununnga Kaanatami Atukkiqtut unalu Igluliriyiiryuatkat manikhakhanganut ukunuuna Nunavunmi Igluliqiitkut Maliganga.

Manikharninnga pittaarninnga NHC-kut munariyaat hivituniaqtuq naunairiam maniliuqtaminik iglumi akhuraaluk ikayuutiniaqtaa nunavut, pilugulu Aadlatqiiktut iglunik ihariagiyut Nunavunmiutanut.

Ihumagiara that 2019mit-20mut atayuq angirutinga iniqniaqtuq manikhaalu nunavunmungayuq ukunuuna the Nunavunmi Igluliqiitkut Maliganga nakuuyumik atuqtauniaqtuq. Ihumagiaraalu hivituyuq havaqatigiikniq ukununnga Kaanatami Atukkiqtut unalu Igluliriyiiryuatkat hivumuunqtittihimmaaqtauyuq, unalu Turaaqtaavut, hivulliutiyakhaq, Katujiqatigiinnivut, piyuq ukunuuna havaqatigiikniqmit.

Niriuktunga ihivriuriam kaanatami ihariagiyauyuq pingahunik ukiunik qanuriliurutikhanut piyakhamik aturninnganut nutaaq manikhakhqaq, ihumagiugut ihuarhiniaqtuq nakuuqpiaqtumik ittumut Ihumaliurniq Qanuriliurutikhanganut Igluliqiitkunnu.

Maligutikhaq Hulinikkut Iglukhanun

Pingahunut ukiunganunngauliqtugut iniqtirininnga uuminnga Ihumaliurniq Qanuriliurutikhanganut Igluliqiitkunnu, Ihumagiara takugiami havakhimmaarninnga hivituyunik qanuriliurutinjut ilitriayuq Ihumaliurninnganut, unalu angikliyuumiqlugulu havaqatigiikniqaadlanut havakviuyunut timiqutigiyauyunullu pigiamikni ihuaqtunik qanuriliurutinginnik hulilukaarnillu atuliqtigiami.

Maligutikhaq Hulinikkut Iglukhanut Aadlatqiikpiaktut titiqtut piyariaqaqtut aullahimmanginaqtumik ilaupkaidjutikhainik tamainit kavamatkunit, aallanillu. Akhuuquyatka Katimayiuyut Tukimuaqtiiyunik naunairiam Kuapuriisinga havaktuq pihimagiami akhuurninnga uuminnga Ihumaliurninnganut pingahuani ukiungani, taimaa qitqani akuniraalukmullu qanuriliurutingit akhuurutigiyauyuq.

2019mit-20mut, Ihumagiara Kuapuriisinga tunihimmaariami ihariagiyauyut ikayuutikhat Ihumaliurutiup iniqtininnnganut, Niriuktunga iliurailugu katimatjutikhamut tamna Ukiungani Qanurittaakhaanik Igluliqiitkunnut taiguagakhaq ukiakhampi 2019.

Nunalaani Havaktunik Pivalladjutikhamik

GN-kut Akuniraaluk Iluittuq Igluliqiitkut unalu Aivikhaittunut Maligaq, naunaipkaiyuq titiraq uumunnga Ihumaliurniq Qanuriliurutikhanganut, ilitariyait naunaittuq pidjutinga igluliqiitkunnit maniliurninnganullu. Ihumagiayauyuq havaktumik maniliurniq igluliqiitkunni piliuqtaaqtuq ayuittiaqtumik havaakhat talvunga igluqpiliurniqmut talvungalu piyut havaakhanut.

Taimaa 10nik ukiunik, Nunavut takuniaqtuq akhuerutauyumik nutaaq maniliurniq igluqpiliurninngani. Naunairami hapkuat nutaat maniliurninnga tamaat nakuuyumik piyut maniliurninnganut, akhuerutauyuq Kuapuriisinga havaktukhat Nunavunmi Ililiariaqpaallivinginnut, unalu angiyut kaantraliqiyunut, ilitarigiami akhuerutauyut ayuirhaqtunut unalu ayuirhaidjutinik pipkaidjutiniaqtaa nunamikni havaakhanik.

Ihuaqtumik ayuirhautiqalirumi, igluliqiitkut maniliurninnga piniaqtaa pittaarninnga ikikliyimirami Nunavuutim hivunikhaq ihariaginiq iglukhanik pipkaidjutilirumi angikliyuumiqlugulu inmingnut-ikayuutauniq.

Havaqatitigiikkut uvalu Iliigingnikkut

Turaaqtavut piyariaqaqtuq havaqatigiigutikhainik ihuaqpiaktunik havaqatikhamingnik ikayuutikhanganik inuuhanut Nunavunmiut. 2019mit-20mut, Ihumagiara Kuapuriisinga angikliyuumirami havaqatigiikkunngaa Nunavut Tunngavitkunnut, unalu tamaita pingahuuyut avikturhimayut Inuit katimayiingit. Una havaqatigiikkniq akhuerutauniaqtuq ihuarhigiami iglukhamut ayurhautingit ihuarhigiamilu igluliqiitkut kitunik piumayanganik piinarialik nunavunmi, unalluaq pivikhaqautit piliurninnga inuit nanminiriyainnik nunannga angikliyuumiutinganik.

Havaqatigiplugit Nunamingni Igluliqiyitkut Katimayiingit

Pihimagiami akhuerutauyuq Turaaqtavut hivulliutiyakhaq, Katujjiqatigiinnivut, Ihumagiara NHC, 2019mit-20mut havakhimmaaqtukhaq qayagittiaqtumik pihimagiami hakugiktigiami akhuerutaulluaqtauuyuq havaqatigiikkniq, taimaa LHO-nginnut.

Havaqatigiikkunngaa LHO-ngit akhuerutauyuq aulapkaininnganut Kuapuriisinganut tuniqhaininngalu iglukhanik iglumiutauyunut, takuyumayaraalu aadlangurhimayuq ihuarhaqhimayuqlu Ata"nguyat Angirutingit sainiqtauyuq LHO-nginnut atuliqtitauyuqlu uumanik ukiumi.

Ilihimayunga uqariiyaqtangit ihariagiyangillu piliurhimayut hapkunani angirutingat akhuraaluk ihuarhiniaqtait iglut aulapkaidjutingit nunallaani, unalu naunairami akhuerutauyut nutaanguqtiniq ihuarhaininngalu iniqhimoayuq nunavuutim inuit iglukhanganik.

Havaktiinut Iglukhainik

Iniqtirninnga ihevriuqniq GN-kut havaktingit iglukhait maligangit qanuriliurutikhangillu 2018mit-19mut akhuerutauyuq hivulliqpaaq talvannga piyakhat piliuriamti pinahuarutinik

aadlangurninnga ikayurniaqtaa havaakhanik, havakhimmaariamiklu, unalu Inuit havaakhangit kavamatkunni.

Ihumagiara Kuapuriisinga havaqatigiyakhaa Kiinauyaliriyiitkunnut Havaktuliriyiitkunnulu 2019mit-20mut naunairami pitquyauhimayut aadlangurninnga pinahurutimut ihuaqtumik iniqtiauyuq qilamiuqlutik.

Nanminiqaqtut Iglunik

Nakuuqpiqtautumik nuutiqtiniq maniknik ikayuqtauyut inuknut havaktunulluuniit iglukhangit nanminiriyakhamut akhuerutauyuq talvannga piyakhaq ihuarhigiami inuup iglukhanganik, angikliyuumiqlugulu inmingnut-ikayuutauniq nakurudjutingalu. Aittuutit atukkiutiyakhallu pinahuarutingit tuniayauyuq NHC-kunnit akhuraaluk piyuq ikayuriamti nuutiqtirniq nanminiriyakhanganut iglu naunairami nakuuyumik nanminiriyut hivuniqmi.

Quviahuktunga nakuuyumik pikmat 2018mit-19mut ihivriuriamti Kuapuriisiup tuniqhaininnga pinahuarutinik ikayuriamikni nanminiriyakhangit iglumik. 2019mit-20mut, Ihumagiara NHC havakhimmaaqtukhaq angikliyuumiutigiami atagiami nanminiriyauyuq iglukhat pinahuarutingit, unaliu aadlangurninnga pittaqaqtunut naunaiktinginnik, qinirhialunilu piliurninnga nutaanik ilihaidjutinik piyut ihariagiyanginnut Nunavummiut. Ilaganilu, 2019-mit 20-mut, nahuriyara Koapariisiuyuq qiniriagani atuqtakhanik pivaliyaagani havaamik ajikutaanik qanurinigani atuqhimayuugaluap Nanminik Igliqarumayut Ikayuuhiakhainik Havaamik (HAP-mik). Aadlamut ikayuriamti nuutiqtauninnga manikmik ikayuutauyut iglukhait tahapkununnga Nunavummiut akituvallaagingiyainnut, Ihumagiara Kuapuriisiup havaanga uyarakhiuqtuyunut pihimmaaqtuq piliurninnga iniqtirinngalu nanminiriyauyuq iglukhanginnik ikayuutauyut pinahuarutingit havaktinginnut.

Uqqughimayut Ihuaghaidjutikhianut

2019mit-20mut, Ihumagiara uquiyaqniq inuit iglunginni hivulliutiyauyukhaq Kuapuriisinganit.

Ilihimayara Kuapuriisiup akhuerutingit ihuarhigiami uquq ayuirhaqtiglugit LHO havaktinginnut, kaantraktunullu ihuarhainiq uqukpiaqtunut iglunut. Akhuuquyatka Katimayiuyut Tukimuaqtuyunik munarigiami ikayurlugulu havaanga hapkuat akhuerutauyunik, unalu akhuuqtut ilitarigiami piliurninnga ihuarhainiqmullu pidjutauyut mikhigiami uquknaittumik ingattaqpallaqaqtinnagu.

Aulapkainiq uvalu maniliqinikkut Munaginiq Uniujutinut Pitquyainik 2019-20mi

Una *Kiinauyaliqinimut Auladjutikhianut Maligaq (FAA)*, talvani Naunaitkut IX, Kavamatkunni Timiqutigiyangit, naunaikhiihimayut mikinikharmik iniqhiyarangamik titirautikhainut maniit atuqtauniinut iniqtauvikhainiklu Nunavutip Kavamatkunni Timiqutigiyangit ilauyutlu kitunik iluanniitukhanik aviktuhimayuni kuapulisitkut. Taimaalut, pidjutinganun angiklijuummirmihimajuni tautungnarnirni, kiullaktarutini nakuuniqarninginnilu, Ministat munarialgit Nunavunmi kuapuriisinun tunijaqtun hivulliutikhianik tuniquinikkut aallaniklu anginiqaqtunik ilitturipkaidjutikhianik GN-kunun Nunavunmiunnunlu.

Aullaranginaqtunik unniudjutikhianik munaqhidjutikhainiklus, iliuraidjutikhianik Maligaliurvingmi Katimadjutikhainut, ilauyut:

- Kuapuliisitkut Havaanut Upalungaijautit, atautikkuuqatigilugik GN-kut Havaanut Upalungaijautit iliyauyut katimadjutikhanut.
- Ukiuq tamaat angijumik unniudjutimik tamainnin pihimavaktainni, kaantraaktigut akiliqtuqhunilu aturutinik pijauvaktut Kuapuliisitkunit . Una naunaiyautikhaq, naunaiyautitluuniit, titiraqaqtukhauyut ikinnikhanik naunaiyautikhanik tadja hailiyunik talvani GN-kut Aipparurangat Pinahuarutikhanut Hulidjutainik Naunaiyautit Titiqqat, Akiliqtuiyananik Hulidjutainik Naunaiyautit Titiqqat unalu Kantraqaqtut Hulidjutainik Naunaiyautit Titiqqat. (Upalungajarnikkut Akiliqtuqhuni Aturutinik Hulidjutiinni Unniudjutimik, ilihimalutit taapkuat ilitturipkaidjutit, pipkaqttaaqqtut ihuangittumik havagutikkut ilihimajariirutinik taapkununga akittarutiniarungnarhijunin, uqaqtaujukhaungittuq).
- Kiutjutit ukununga titiqqanun niriuktauhimanirni, titiqqanun qanuriliuquyautjutini, ukuallu Minstanin hivulliurutainnik uvani hivullirmi katimanirni Maligaliuqviup kinguagut Kuapuriisitkut pinnginnin taapkununga titiqqanik.

Talvani 2019-20 hivulliuqtauhimaffaarhimayutit havagutigilugit aularaanginnaqtut unniutinikkut havaktakhatit ukununga Kiinauyaliqinikkut Havagvianun:

- Katimajiinnin angiatauhimajunin manikkut aturutikkut aallakkiikniqarnikkut unniudjutinik ukuninngalu akiliqtuinikkut nalautinniarhimajunik ukununga aulapkaidjutini hanadjutikhanilu akitujunilu taimaatut qaangiraangata pingahut tatqiqhiutit tujuqtaujullu iluani 30-ni ubluni nungunningani pingahut tatqiqhiutini, ilaliutilugulu ukiup-nungunningani maliliqinikkut naunaijautianik piqarluni avatquhimanikkut/atugaqarnikkullu unniudjutinik.
- Malruiqtuqlutik uqauhiqaqlutik kuapariisiyuup maniliqinikut aulanigagulu unipaat DM-mut Atautimi Kiuyariaqaqtut Kamitiuyumut.
- Tamaita ublukhait havagutikhallu titiqqat ihariagijaujut upalungajarnikkut atauttimungaqhimagjut kavamatkut maniliqidjutait qilamitqijauninginni hailihimadjutainni imaatulluunniit maliklugu tunijauhimajumi pitqujauhimanirni ublukhainni. Atanguyap titiraqhimayait uvaluuniin aalat uniudjutikkut (ilauyut Kuapuliisitkut kiudjutait) tiniyauyut haffumanga ihivgiuqtimin (tamangnik Qauhiyaqtiryuap Kanatamit uvalu aalat inmikuuqut ihivgiuqtit uvunga Kuapuliisitkut haffuman iukiumi.
- NAC apiriyauyuq havaktukhaq havaktinginnut Kiinauyaliqiitkut Kiinauyani Naunaipkaidjutinga Munariniqmullu havakvinga taimaa naunairiami Kavamatkunni Kiinauyaliqinirmut Maliktakhangit ihuaqtumik iliuraqhimayuq tamainni kiinauyaliriniqmut nauaipkaininngani.

Anginiqaqtuqlu uqaqatigiingniit tuhaumpakaitjutiillu aularaanginnaqtukhaq tamaani kavamaptingni. Napataani hakugighiyuumiqlugu uvagut inungnun timiuyut, apigiyatka Kuapuliisitkut aulahimaqlugu qanitumik havakniq hapkununga Kiinauyaliqiyitkut tamaini aktilaangini.

Niriuktunga uqaqatigiiknikkut hivulliutijaujukhanik hivunighainniklu titiraqhimajut uvani Titiraqhimajumik, Niriuktauhimanikkut.

Pittiarnikkut,

Nanngarijaujuq Patterk Netser
Minista Munariyalik Nunavunmi Igluliqiyiryuatkunik

Aadjiliuqhimayuq:

Terry Audla, Angiyuqaak Atanguyauyuqlu talvani Nunavunmi Igluliqiyiryuatkuni
Jeff Chown, Tukliq Minista, Kiinaujaliqijikkut Havagvia

FEB 14 2019

The Honourable Jeannie Haloak

Mista Bert Rose
Tuglia-Ikhivautap, Qulliq Alruyaqtuqtunik Ikumadjutiit
Titiraqarvinga 250
Iqaluit, NU, X0A 0H0

Halu Mista Rose,

Quviahuktunga tunihipluhi uminga Titiraqhimajumik Niriuktauhimanikkut uvunga 2019-20-mun. Una titiraq uqauhiqaqtuq havaarilrarumayainik iniqtirumayainiklu tiguaqtuutiyyakhainik Qulliq Alruyaqtuqtunik Ikumadjutinik Kuapariisiuyumik (QEC) nutaami aulanigani ukiuqmi, uqautauyut Kavamat Nunavumi havaakhitaunigini, *Turaaqtqvut-mi.*

Umani titiraqhimayut naunaiyautikhainik anginiqaqtunik mangit unniudjutingit pitquyauhimayut munariyakhaillu Kuapuliisitkut, atuqquplugit piyungnautit kiunnaqtullu aulapkaidjutikhangit atuqtakhaliurniq.

Nigiukhimayunga akhurhaiyaangat nuutaanik iliqatigiiktukharnik tapkuat QECKut Katimayiit Angiyukhiit Atanguyangit havaqatigiiktun taima havaqatigiyaangat tuniyaangat qayangnairutikharnik, havadjaktunik ihuaqtumik alruyaqtuutikharnik Nunavunmiunun.

Pitquyauhimayunik Pilluagakhaniklu 2019-20

QEC-kut 2019-mit 20-mut havauhikhainik upalugaiyaut mangilu atuqtukhat uqautauyuq malruuuknik atuqnipaqtuknik havaarilraaktakhainik Kuapariisiuyumi, amihut nalaumayut *Turaaqtavut-mi*, atuliqtuukhaugaluilu ihuaqnigini, inuuhiqatiaqnikhainiklu Nunavumiut ihumagilugit.

Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut

Hiviliqmi aulanigani ukiumi atuliriaqnikhaagut, Nunavut Kavamangat (GN) atuqluaqtuq Inuit Havaliriagani Upalugaiyaut, QEC-kulu naunaituq upalugaiyautaat tikuaqtuutiyyakharaluagat Kuapariisiuyup havaktikhaqhiuruta, inukniklu ihuaqtauayunik hulijutinik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut tamainit havakviuyuni.

.../2

Tamita havakviuyuq ukiuqtaqtumilu kuapariisiuyut kiuyariaqaqtut atuliriagani inmik Inuit Havaliriagani Upalugaiyautimiknik ihuaqtuiklu atuqniginik ayuiqhajutinikpivalianikulu.

havaanik pipkagainik GN-kut, unaluaq kavamat ihuaqhaivaliatilugu atuqtakhanik qahaktunik hatqiqniganit Atauhinigani Havakviuyuq Inuknik Ihuaqtiliqinikut.

Uvanga Apitilirvik 2018, Inuit havaktiuyut talvani QEC imatut amigaitilangat 49%. Nahuriyara takuyaagani aulaniga Kuapariisiuyuup atuliqniganik akhurutigiyatik amigaiqpaaliriagani Inuit havaktut 2019-mit 20-mut.

Uumilruhaarniattuq Havagiit

Maliglugit Uumilruhaarnaitumi Havagviini Maligaq, GN-kut atuqtakhaungitpiaktunik uumilruhaarnaitumik, uvaluunniit piffaarnahungitluni. Tamarmik havaktit taiguktakhariyat, kangikhilugullu maliqayariyakhait maligaq, ukuallu Havaktiliqiyikkut Maliktakhait Atuqquyauhimayut ilakhaliukhimayut maliganut. Taimaitumik, piyariaqaqtutit Angiyuqaak Katimayiitlu munariyakhait maliqattiaktukhat uumilruhaarnaitumi havagviini QEC-kutni.

Igniqutiqaqviit Nutaaguqtignigit

Ukiuqtaqtuq inugiakhivalliatilugu amigaiqpaliatiugilu hanahimayut, aturumayauyuq nutauniqhanik igniqutinik alruyaqtuutinut ihuaqtauyunik amigaiqpaliaginaqtuut. Una ihariagiyauyuq amigaiqpaaliriagani alruyaqtuutinut ihuaqutiqaqniqmik agiklivaliaginaqniaqtuq kanataup kavamait Maniknik Atuqtitinigit Kanatami Hanayakhanik Havaamik (ICIP) tikipkainiaqtilugu nutaanik hanayakhanik nunagiayayunut atuqtukhani qulini ukiuni.

Ilagiyaani ICIP-mit manikhaakhat, Ukiuqtaqtumi Aulajutinut Manikhaqvik ikayuqniaqtuq atuqnipaqluaqtut alruyaqtuutinut igniqutit, hanaqiniqnik, igniqutilu himautihainik ikayuriagani kuapariisiuyuq agumatiyaagani inugiakhivalianigit atuqtauyumaniginiklu alruraqtuutit.

Nahuriyuga nutaaguqtirutikhanik huli tamini upalugaiyautimi akiliqtugakhanik ilagani Ukiuqtaqtumi Alruyaqtuutinut Manikhaqvikhaq 2019-mit 20-mut. Nahuriyara kuapariisiuyuq havaqatigitariagani Havakiuyuq Nunagiayayuni Kavamanilu Ikayuutinik ukua aturiaqaqtut ilagani ICIP-mi ilagiyainilu ilaliutihimayut Malruuknit Agiqatiriigutauyumi pivagiagani.

Allatqinik Alruyaqtuutikharnik Inmikkuuqtumik Pauwaqtuutinganik Piliuqtingitlu

Kavamauyut humiliqaa Kanatami mikhivaaliqtitinhuaqtilugit puyuuqniq ihuaqhivaaliariaganilu aulayutinut ihuaqniqnik tamaini hunaniliqaa pijutiqqaqtunik pivalianiganik ahianik aulajutinut atuqtukhat.

.../3

Tamna uqaqhugu, nahuriyatka QEC-kut akhuuqhimariaganik mikhivaaliqniganik Nunavumi atuinaqniganik uqhuqyuanit alryaqtuutikhanik manikni ihuatiaqtumik Kuapariisiuyumi akituvalaagitaaganilu kivgaqtuqtamikni. Atuqniqaqtut havaariyahimaliqtut 2018-mit 19-mut pivalianiganik llikut Alryaqtuutinik Hanayunik Pitquhiyuq qaganuaq nutaaguqtinqiginik ukunuga *Qulliq Aulajutinut Kuapariisiuyuq Maligaqyuami* una pitquhiq atuliriagani.

Pauwatuutikhanik Naunaitkutikhangit

Haviniga QEC-kut amiakunik kitirijutinik havaaq atuqniqaqtuq apluriarunmik kuapariisiuyumit, nalaumayuqlu malruukni *Turaaqtavut*-mi havaarilraarumayaayuuknik. Mikhivaaliriaqniganik QEC-kut alryaqtuutinik aturumayaayunik atuinaqniganilu uqhuqyuat, havaaq ikayuqtuq havaarilraarumayaanik *pivaallirutivut*-mi naunaitumiklu muanriyaagani atuinaqhimaqtut nugutpalayulu ihuaqtit hivunikhami nakuruyaayaagani Nunavumiutanit. Ilaganilu, pipkariaqnigil kivgaqtugtatik hanayaagani nanminik alryaqtuutikhamiknik, havaaq ikayuqtuq amitaiqpaaliriagani nanminik pivagiagani Nunavumiut, nalaumaliriaqlutik,lu havaarilraarumayaanik *inuusivut*-mi.

2019-mit 20-mut, nahuriyara kuapariisiuyuq atuqtipaaliriagani una atuqniqaqtuq havaaq, ihuaqhivaaliqnigilu tuhaumajutit pijutiqaqtut havaami.

Uqauhiriimaaqlugit Tuhaumajutit

Tukuyumainaqtatka atuliqniga nutaap Timiuyumi Tuhaumajutinut Pitquhiq 2019-mit 20-mut. Amigaitqiyat ihuaqhahimayut tuhaumajutit timiuyumi pitquhiuyut havaaguyulu inuit kagiqhivaalirutiginiaqtaat QEC-kunik, ihuaqhivaaliriaaganilu havaqatiriiknigit ukunani inuknit ilauyunilu iakayuqtiriinit.

Nahuriyaga havaqatiriikhimarutikhanik tuhaumajutiniklu hamliuyuni ukuniga QEC-kuni havaanik hanayaniklu aktuniqaqtunik nunagiayayunik, havaaluat ilagiyaani Ukiuqtaqtumi Aulajutinut Manikhaqvikmi.

Nutaaq Titiraqvik Qamaniqyuami

QEC-kut pivalianiganik agiyut havaanik piyunaunmik tuukhiqtuunmik agiqtauyumavlutik hanayaamiknik nutaamik turaaqtaqvikhampik titiraqvikmi Qamaniqyuami, agiyuq apluriarut kuapariisiuyumi.

Ilariyara atuqniga ihuaqhivaaliriagani agiklivaaliriaganilu havakviyuq QEC-kuni havaktunit una kuapariisiuyuq amigaitilugu ayuruirutimiknik. Niriuktuga ihivriuriagani ihumagitquyait Alryaqtuutinut Akituniginik Ihivriuqnigagut katimayit ihumaliuqtiluga uumiga havaamik.

Aulapkainiq uvalu maniliqinikkut Munaginiq Uniujutinut Pitquyainik 2019-20mi

- Taamna *Kiinaujalirinirmut Auladjutainnut Maligaq* (FAA), uvani llangani IX, Kavamatkunnin Pivikharviit, naunaijarhimajait mikinikhaanun unniutinikkut havaktakhat uplughaillu ukununga Nunavutip kavamatkunnin pivikharviknun ilaqaqtuqlu naunaijaqpiarhimajunik pitjutikhanik ukununga Nunavunmi kuapuriisinun. Tamaluttauq, pitjutigivilugit hapkua nalunaitpaligutikhat, kiutiarutikhat uvalu aulatiarutikhat, Ministauyut munariyaqqaqtut aviktuqhimaguni kuapulisitkut havaktihimayait maliktakhanik ihuaqtunik naunaiyautikhainik hapkua Nunavut Kavamatkut uvalu Nunavunmiut.

Atuqtakhalukhimmaakpaktut titirautikhainutmunaridjutaikhainik iliyauhimayut katimadjutikhainut Maligalirvingmi ilauyt:

- Kuapuliisitkut Havaanut Upalungaijautit, atautikkuuqatigilugik GN-kut Havaanut Upalungaijautit iliyauyut katimadjutikhainut;
- Aipparurangat naunaiyattiakhimayumik iniqhiyarangamik titirautikhainut maniit atuqtauniinut tamainut pinahuarutikhanut, kaantraktut unalu atuqtitauninnganiklu hulidjutingit havaktauyunit QEC-kunit. Una unipkaaq, unipaaluniit, piqaqtuukhaugaluit ikiniqhanik hivuniqhijutikhainik taja qahaktunik GN-kut Aipagutuaraagat Niuvrutainik Hulijutinik Unipkaami, Atukafuutinut Unipkaami, Katraguyunilu Hulijutinik Unipkaaq (ihuaqhaqniganit Atukafuutinut Hulijutinik Unipkaaq, piniaqtit hivuniqhijutit, pijputaulaaqtut ihuitumik pivaalirutinik akitaqtautiayuni ilauyaqtunik, ukua uqautaugitaagani); unalu
- Kiutjutit ukununga titiqlanun niriuktauhimanirni, titiqlanun qanuriliuquyautjutini, ukuallu Ministanin hivulliurutainnik uvani hivullirmi katimanirni Maligaliuqviup kinguagut Kuapuliisitkut pininginnin taapkununga titiqlanik.

Talvani 2019-20 hivulliuqtauhimaffaarhimayutit havagutigilugit aularaanginnaqtut unniutinikkut havaktakhatit ukununga Kiinauyaliqinikkut Havakvianun:

- Katimayit angirutikharnik maniit atuqtauyukharnik naunaitkutiqqaqtunik akikhangitlu auladjutikharnik tamagnun auladjutikharnik ihuaqhaidjutikharniklu maniit akituyut atuqtauyukhat hitamahuiqtuqhutik ukiungani, tuniyukhat 60nik ubluinnik talvunga kinguliuyunun hitamahiuqtukhutik ukiunganik, ilauluni ukiungani nutqaqtirviangani maniit atuqtauyukharnik naunaitkutitigun maniqaqtun/atugaqaqtuniklu ilituqhaidjutikharnik.
  - *Tamma 60stunik ubluanganik umikvikhangit, tukhiqtauhimayuq QECKutni, utiffaarniaqhmaat hivunirmi, ikikliyimirniaqturlu 30nik ubluanganik aulayanagat allanik nunalaani havakvingit ilituqhaidjutikharnik.*

.../5

- Malruiqtuqlutik uqauhiqaqlutik kuapariisiuyuup maniliqinikut aulanigagulu unipaat Tuglia Ministam Atautimi Kiuyariaqaqtut Kamitiuyumut;
- Tamaita ublukhait havagutikhallu titiqqat ihariagijaujut upalungaijarnikkut atauttimungaqhimagut kavamatkut maniliqidjutait qilamitqijauninginni hailihimadjutainni imaatulluunniit maliklugu tunijauhimajumi pitquauhimanirni ublukhainni.
- Ihivriuqtinin titiqqat (ilauyullu Kuapuriisitkut kiutjataa) tuniyauhimayut ihivriuqtimin (taapkunannga Kiinauyanut Ihivriuqtiyuamin Kanadami uumanngalu quyaginnamin ilikkuuqtumin kiinauyanut ihivriuqtimin) tamainnun ihivriuqhinirnun Kuapuriisitkunnun talvunga ukiumun.
- QEC-kut apiriyaayuq havaqatigilugit havaktiit Kiinauyaliqinikkut Havakviani Maniliqinikut Unniutjutikkut Munarinikkullu pipkainikkut Kavamatkunni Maniliqinikut Aturutit atuqtipkaqtauyut tamainni maniliqinikut unniutjutinik;
- QEC-kut uqautihunguyait qauyihaity adjiliuqulugu Maniliqiyi apparurangat maniit atuqtauniinik ihivriuqtauniaqtut upalungaiyautikhanik, qanuriniinik maniit ihivriuqhidjutainik, qanuriliurutikhainiklu titiqidjutanik maniliqiyimit allaniklu unniudjutinik; imalu
- QEC-kut pipkailahiniaqtut hapkuninga Internal Audit Services, Kiinauyaliqiyikkut, havaktitilutik maniit atuqtauniinik ihivriuqhidjutainik havaltut munariyakhait munariniaqtaitlu hapkuat Internal Audit Services piqariakhainik tamainik, tamainut pittaaqtuq, inirnariktukhanik tamainik timiuyut hulipkaidjutainik, titiqaniklu, piutainiklu havaktiiniklu.

Anginiqaqtuqlu uqaqatigiingniit tuhaumapkaitjutiillu aularaanginnaqtukhaq tamaani kavamaptингni. Pitjutimi hakugigharnikkut kavamatkunnin pivigikharnirni, apiriyyara QEC-kut aularaanginnaqtukhaq havaqatigiittiarlugit Kiinauyaliqinikkut Havakvia tamainni.

Niriuktunga uqaqatigiikkinkut hivulliutijaujukhanik hivunighainniklu titraqhimagut uvani Titraqhimagumik. Niriuqtugalu piyaamni ihivriuriaganilu kiujutigiyat.

Pittiarnikkut,

Jeannie Haloak

Minista munaqhiyuq hapkuninga Qulliq Alruyaqtuqtunik Ikumadjutit

una titraq aadjiliuqhimayuq hapkunanut:

Mr. Bruno Pereira, Angiyuqaak Atanguayayuqlu, Qulliq Alruyaktuqtunik ikumatjutiit
Mr. Jeff Chown, Ministaup Tuglinga, Kiinauyaliqiyitkut